

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.411.007.06.2015
I/15/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	I/15/006 - Utrzymywanie psów służbowych w jednostkach organizacyjnych Policji, Służby Więziennej oraz Wojska Polskiego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Krzysztof Holli, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 95468 z dnia 27.05.2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Wojskowy Ośrodek Medycyny Prewencyjnej w Gdyni, ul. Grudzińskiego 4, 81-103 Gdynia (dalej: „WOMP”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	kmdr lek. med. Krzysztof Drag, Komendant WOMP Gdynia (dalej: „Komendant”) (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji zadań związanych z zabezpieczeniem weterynaryjnym psów służbowych w jednostkach i instytucjach wojskowych, w latach 2010-2015 (I kw.)

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą pozytywnej oceny były działania WOMP podejmowane w celu zapewnienia psom służbowym (znajdującym się w jednostkach wojskowych) odpowiednich warunków bytowania. W szczególności dotyczy to organizacji opieki weterynaryjnej nad psami służbowymi oraz profilaktyki psów służbowych. W ocenie NIK, prawidłowo sprawowany był przez wojskowych lekarzy weterynarii² nadzór weterynaryjny nad gospodarką psami służbowymi, w tym warunkami ich utrzymania. Psom służbowym zapewniono również opiekę lekarsko-weterynaryjną.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i funkcjonowanie opieki lekarsko-weterynaryjnej psów służbowych

Opis stanu faktycznego

1. Do zadań WOMP w zakresie realizacji zadań Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej należał m. in. nadzór sanitarno-weterynaryjny, a także planowanie i organizowanie opieki weterynaryjnej nad zwierzętami oraz realizowanie profilaktyki i leczenia weterynaryjnego. W strukturach WOMP wyodrębniono Zespół Nadzoru Weterynaryjnego i Profilaktyki weterynaryjnej wraz z Gabinetem Weterynaryjnym.

Kierownik Gabinetu podlegał bezpośrednio Zastępcy Komendanta WOMP. Do jego zadań należało m. in.: realizowanie przedsięwzięć z zakresu profilaktyki i leczenia

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Wojskowych inspektorów weterynaryjnych.

weterynaryjnego zwierząt służbowych; prowadzenie nadzoru nad warunkami utrzymania, wykorzystania, żywienia i dobrostanem psów służbowych w jednostkach i instytucjach wojskowych; szkolenie przewodników psów służbowych w zakresie opieki, pielęgnacji, żywienia oraz utrzymania zapewniającego dobrostan psów.

(dowód: akta kontroli str. 3-33)

W kontrolowanym okresie, na obszarze działania WOMP³, zabezpieczeniem weterynaryjnym objęte były następujące jednostki i instytucje wojskowe posiadające psy służbowe: Komenda Portu Wojennego w Gdyni, JW 4224 Wałcz, Oddział Żandarmerii Wojskowej w Szczecinie, Wydział Żandarmerii Wojskowej w Gdyni, Komenda Portu Wojennego w Świnoujściu. Posiadały one na stanie⁴ łącznie 24 psy służbowe. Najwięcej psów służbowych (siedem) posiadała JW. 4224 Wałcz - skład Gdynia.

(dowód: akta kontroli str. 34-54)

Główne cele działalności rocznej WOMP określał „Plan zasadniczych przedsięwzięć Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej Gdynia” zawierający podstawowe kierunki działalności WOMP, do którego należało m. in. utrzymanie dobrostanu zwierząt służbowych wykorzystywanych w Siłach Zbrojnych RP. W ramach nadzoru nad zwierzętami służbowymi, przewidziano m.in.: przeprowadzanie badań okresowych zwierząt służbowych, nadzór nad warunkami utrzymania, żywienia i stanem zdrowia psów służbowych w jednostkach wojskowych, wykonywanie szczepień ochronnych, zwalczanie ekto - i endopasożytów u psów służbowych, analizy obsady etatowej psów służbowych oraz organizacji szczepień profilaktycznych zwierząt etatowych; zebranie i opracowanie potrzeb w zakresie uzupełnienia i szkolenia przewodników i tresury psów służbowych RP.

(dowód: akta kontroli str. 55-68)

2. Zgodnie z „Instrukcją o gospodarce psami służbowymi w Siłach Zbrojnych RP”⁵ (dalej „Instrukcja”) wojskowi lekarze weterynarii przeprowadzali okresowe badania lekarsko-weterynaryjne psów służbowych, których wyniki odnotowywano w karcie badania lekarsko-weterynaryjnego psa służbowego (określając jego stan zdrowia i kategorię przydatności do służby).

(dowód: akta kontroli str. 69-70, 81-315)

Według meldunków rocznych WOMP, w 2010 r. 40 psów służbowych zostało objętych szczepieniami ochronnymi, profilaktyką i lecnictwem⁶. W kolejnych latach opieką lekarsko – weterynaryjną objęto: w 2011 r. – 37 psów, w 2012 r. – 31 psy, w 2013 r. – 25 psów, w 2014 r. – 23 psy.

(dowód: akta kontroli str. 325-335)

Informacje o przebiegu leczenia psów służbowych odnotowywano w Księżce leczonych zwierząt. Z okresowych badań lekarsko weterynaryjnych każdego psa służbowego sporządzano kartę badań. Zawierała ona m.in.: datę badania, nazwę i rasę psa oraz jego nr ewidencyjny i nr czipa, dane jednostki lub instytucji wojskowej, wyniki badań oraz informację o wykonanych zabiegach.

(dowód: akta kontroli str. 81-88, 105-130, 336-454)

³ obejmuje województwa: pomorskie i zachodniopomorskie.

⁴ Na dzień 7 lipca 2015 r.

⁵ wprowadzona decyzją nr 623/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 grudnia 2007 r.

⁶ średni koszt leczenia i profilaktyki psa służbowego przez wojskową służbę weterynaryjną wynosił od 2011 r. - 310 zł.

2. Wykonywanie nadzoru weterynaryjnego oraz kontroli nad realizacją zadań związanych z gospodarką psami służbowymi

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z Instrukcją, wojskowi inspektorzy weterynaryjni WOMP przeprowadzali (w jednostkach i instytucjach wojskowych znajdujących się na obszarze działania WOMP⁷) kontrole warunków utrzymania i wykorzystywania psów. Z kontroli tych sporządzane były protokoły, które zawierały informacje o: stanie ewidencji psów, prawidłowości zapisów w książce ewidencji i dowodach tożsamości psów oraz zgodności stanu ewidencyjnego ze stanem faktycznym; ogólnym stanie zdrowia zwierząt; stanie pielęgnacji psów służbowych oraz wyposażenia w przedmioty do pielęgnacji; stanie pomieszczeń, w których psy były przetrzymywane, warunkach zdrowotnych, stanie wyposażenia pomieszczeń; stanie odżywienia, stosowanych należnościach żywnościowych; warunkach żywienia, stanie zapasów karmy, jej jakości i warunkach przechowywania; warunkach pracy psów służbowych, wyposażeniu w ekwipunek. Protokoły z kontroli zawierały m. in.: opis stwierdzonych niezgodności, wnioski, wydane zalecenia oraz terminy ich wykonania.

(dowód: akta kontroli str. 81-315, 337-513)

Szczegółowe informacje dot. kontroli stanu zdrowia i utrzymania psów służbowych znajdujących się na stanie jednostek i instytucji wojskowych, w tym zakresu przeprowadzonych badań, leczenia i profilaktyki psów służbowych, zawierały także miesięczne i roczne sprawozdania WOMP (przesyłane do Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia). Meldunki te zawierały także dane dotyczące m.in.: brakowania psów służbowych, złych warunków bytowania, potrzeb uzupełnienia stanów etatowych w bieżącym roku, a także potrzeb doszkolenia na rok następny.

(dowód: akta kontroli str. 325-335, 514-525, 580-585)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Wycofywanie psów służbowych

Opis stanu faktycznego

W latach 2010-2015 (do 31 marca) jednostki i instytucje wojskowe objęte nadzorem weterynaryjnym WOMP wycofały ze służby łącznie 48 psów służbowych. Najwięcej psów (15) wycofano ze służby w Komendzie Portu, z tego: dwa poddano eutanazji, trzy przekazano nieodpłatnie do WOFITM Celestynów, dwa przekazano nieodpłatnie przewodnikom, a osiem psów padło (o wszystkich przypadkach padnięcia psów Oficer Dyżurny Komendy Portu Wojennego w Gdyni informował WOMP Gdynia). Ze sporządzonych protokołów brakowania psów oraz dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i przeprowadzonych sekcji zwłok psów wynika, że przyczynami padnięcia psów była: niewydolność krążeniowo-oddechowa spowodowana ostrym rozszerzeniem i skrętem żołądka (5 przypadków) oraz zatrzymanie pracy mięśnia sercowego (3 przypadki). Padnięte psy poddano kremacji. Przyczynami wycofania ze służby pozostałych 7 psów⁸ były postępujące zmiany starcze oraz zmiany chorobowe.

Wybrakowania psów dokonywała komisja powoływana przez dowódcę jednostki wojskowej, w skład której wchodził m. in. wojskowy lekarz weterynarii WOMP. Protokoły te zawierały orzeczenie lekarsko-weterynaryjne, w tym opis oraz wniosek dotyczący sposobu przekazania psa poza wojsko. Zgodnie z pkt. 80 Instrukcji,

⁷ w tym Komendzie Portu Wojennego w Gdyni, która posiadała w 2015 r. 12 psów służbowych (w latach 2010-2015 w jednostce tej przeprowadzono 35 kontroli)

⁸ w Komendzie Portu Wojennego w Gdyni.

Protokół komisijnego wybrakowania psa służbowego przesłano do wiadomości WOMP.

(dowód: akta kontroli str. 46-54, 555-579)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Poznań, dnia 17 lipca 2015 r.

Kontroler
Krzysztof Holli
Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Dyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
podpis

.....
podpis